

Izhajajo vsako jutro.

Veljajo do konca leta 1918 20 K.

Za četrt leta K 10.—

Mesečno K 3.50.

Posamezna številka 20 v.

Oglasi po dogovoru.

NOVICE

Uredništvo in upravnništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 23.

V Ljubljani, nedelja dne 28. julija 1918.

Leto I.

Avstrijsko vojno po- ročilo.

Italijanski napadi v Albaniji.

Dunaj, 27. julija. (K. u.) Uradno.

Na tirolski fronti so zadale naskakovalne čete v dolini Concei (v Judikarijah) in v Vallarsa sovražniku krvave izgube.

V Albaniji so odbile naše čete pri Ardenica sedem sovražnih napadov in so si priborile pri Kalmiju prehod čez Semeni. Na prostoru severno Berata bojno delovanje še traja.

Šef gen. štaba.

Napad naših pomorskih letal.

Dunaj, 26. julija. (K. u.) Uradno.

Ponoči od 24. na 25. julija so naša pomorska letala uspešno s bombami napadla angleške letalske naprave ob Alimini piccolo pri Otrantu. Požar se je videl do našega obrežja. Letalske naprave, s katerih so bili izvršeni ponovni napadi na Drač in pristanišče v Kotoru, se morejo smatrati za uničene po večini. Naša letala so se vrnila vsa nepoškodovana.

Brodovno poveljništvo.

Italijansko uradno poročilo.

26. julija.

Vzdolž gorske fronte na obeh straneh močno delovanje poizvedovalnih oddelkov. Na Col Giochi (?) smo odbili številne sovražnike. V patuljskih podjetjih smo dobili tamkaj ujetnikov in spravili en 105 mm top do naših črt kljub zelo živahnemu odporu. Francoski oddelek je izpadel vzhodno Zocchia in privedel s seboj 15 ujetnikov. Angleška patrolja je dobila v ročnem boju 4 ujetnike. Pri Ave smo sestrelili tekom zračnega boja sovražni aparat.

Albanija. 24. julija so napadle sovražne kolone dvakrat z veliko srditostjo naše postojanke pri Orbenica, severno Semeni, bile pa so vsakokrat odbite in imele težke izgube. Istega dne se je posrečilo neki drugi koloni premostiti Semeni vzhodno Cucija in prisiliti nekaj naših predstraž k umiku. Toda 25. julija zjutraj izveden energičen protinapad jih je vrgel nazaj v reko.

Nasprotje med Srbi in Italijani.

Curih, 27. julija. Curiški listi javljajo, da se Lloyd George še ni posrečilo premostiti nasprotje med srbskimi in italijanskimi državni. V Londonu so Italijani odločno protestirali proti ustanovitvi češko-slovaške države.

Nemško vojno poročilo.

Francozi in Angleži v ofenzivi.

Večerno poročilo.

Berolin, 26. julija. (K. u.) Uradno.

Na bojišču miren dan.

Berolin, 27. julija. (K. u.) Uradno.

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta.

Bojno delovanje je zvečer večkrat oživelo. Povišalo se je tekom noči posebno na obeh straneh Scarpe v zvezi z uspešnimi napadi angleške pehote.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Na bojni fronti med Soissonsom in Reimsom se je bojno delovanje od včeraj dalje znatno poleglo. V Champagne smo delne napade Francozov na obeh straneh Perthesa zavrnili.

Vojna skupina vojvode Albrechta.

Uspešni poizvedovalni sunki v Vogezih in v Sundgauu.

v. Ludendorf.

Odločitev na zapadu.

„Times“ javljajo, da bi po mnenju strokovnjakov bitka na Francoskem mogla trajati še cel mesec, ker še nobena stranka ni porabila svojih sil tako, da bi se moglo kmalu govoriti o odločitvi. Tudi je francoska protiofenziva glasno poročila „Morningpost“ le mimogrede zmotila Nemce, ki se — kakor se zdi — pripravljajo na nov silen udarec.

Berolin, 27. julija. Wolffov urad: Po napadih med Aisno in Marno, ki so bili polni krvavih izgub, sovražnik ni prodril kakor je nameraval. Zadnja dva dni je imel le še moč za delne napade.

Razstreljeni tanki.

Berolin, 26. julija. Wolffov urad javlja: Pri Mailly-ju je ostalo na bojišču po zadnjem napadu 12 razstreljenih tankov. Kjerkoli se je sovražnik posluževal tankov, je imel velike izgube, zlasti med Aisno in Marno.

Podvodna vojska.

Berolin, 27. julija. Berolinski dopisnik „Köln. Zeitung“ je vprašal admirala Holtzendorffa, če je voljan zavrniti trditve admirala Jellicoe, da je podvodna vojska nehala biti Angležem nevarna,

ker gradnja novih ladij hitreje napreduje kakor potapljanje.

Holtzendorff je odgovoril: Angleške trditve ne odgovarjajo istini; če Angleži to verjamejo, bo to pogubno za nje same.

Dejstvo je, da se je preskrba z živili pri naših sovražnikih izboljšala, ker so se polastili skoro vsega nevtralnega brodogoja. A kljub temu smo prizadejali sovražniku škode najmanj za 65 milijard mark.

Angleška tonaža stoji danes tam, kjer je bila leta 1900, torej je nazadovala za 18 let. Kolikor dalje traja vojska, toliko bolj bo zdrknilo Angležem prvenstvo na morju iz rok in bo prešlo na Amerikance in Japonce. — To dokazujejo številke.

Če hočemo angleške trditve prav presoditi, ne smemo primerjati števila izgub in novih zgradb v katerem koli mesecu, ampak primerjati moramo povprečne številke.

Angleži so zgradili novih ladij 127.200 ton, Amerikanci 112.900 ton, torej skupaj okroglo 240.000 ton. Temu številu je treba še prišteti zgradbe ostalih alirancev okroglo 69.000 ton.

Mi smo pa potopili v istem času 630.000 ton povprečno na mesec.

Mesečno smo torej pogreznili 330.000 ton več nego je bilo zgrajenih.

Zato nevarnost potopnikov še ni minula.

Berolin, 27. julija. (Uradno): Novi uspehi podvodnih čolnov v zaprtem krogu: 18.000 ton.

London, 27. julija. Uradno: Parnik „Marmora“ od 10.500 ton je bil 23. t. m. torpediran. Pogrešajo 15. mornarjev.

Zopet angleški torpedo-rušilec potopljen.

London, 27. julija. Uradno: En angleški torpedo-rušilec se je potopil. Pogrešajo 13 mož.

Načrt Kornilova — ob- novitev ruske mon- arhije.

Amsterdam, 26. julija. „Illustration“ prinaša dopis svojega poročevalca, ki ga je sprejel general Kornilov, voditelj ruskih protirevolucionarnih čet. Kornilov se je izjavil o položaju Rusije sledeče:

Rusko vprašanje je predvsem vojaško vprašanje. Upam na obnovo Rusije z njenimi lastnimi močmi, ker ima še važno vojaško jedro bivše armade. Okrog 3500 ruskih častnikov živi v stepah med Kavkazom in Caricinom. Razen mene so v sedanji protirevolucijski armadi še znani ruski generali Aleksejev, Denikin, Markov, Romanovski, Erdelyi, Bogajevski; Brusilov je težko ranjen, in se nam še ne more pridružiti. Izmed politikov je z nami bivši predsednik dume Rodzjanko. Po svojem prepričanju sem republikanec, toda ruskega ljudstva ne smatram še za dovolj zrelo za republikansko državno življenje.

V Rusiji hočemo imeti konstitucionalno monarhijo, i. s. naj monarha svobodno voli ruska konstituenta, ki jo skličemo, če bomo porazili boljševike. Carja, ki ga nam bo dala Nemčija, ne bomo pripoznali.

Naša glavna naloga za sedaj je, da postavimo v Rusiji novo armado, ki naj naredi red v Rusiji. Moč boljševikov gotovo pada z vsakim dnem in njihove čete se vedno bolj razkrajajo. Moje čete dobivajo vsestransko podporo. V aprilu so štejele le 8000 mož, od tedaj pa prihajajo k nam vedno nove in zdaj imam že 4 konjeniške in 3 pehotne polke. S časom lahko postanem nevaren sovražnik. Zdaj vodim pravcato guerilla vojsko.

Obdržati hočemo stik z antanto, zato sem se pridružil Čehoslovacom. Vem, da se mi bo v slučaju mojega prodiranja pridružil veliko ruskih oficirjev, in zato jamčim, da bo pohod ruskih čet pod mojim poveljstvom v centrum Rusije pravi zmagovalni pohod. Čas za to je tu, in morda začnemo prej prodirati nego kdo misli.

Carica pojde v samostan.

Ruski patriarh Tichonin je dobil od bivše carice pismo, s katerim ga prosi, da bi omogočil njej in njenim hčeram vstop v samostan. Tichonin hoče caricini želji ustreči.

Zadolžena Rusija.

Po pregledu finančnega položaja ruske republike sovjeto so znašli dohodki prvega polletja 1918 2.86, izdatki pa 17.60 milijard rubljev. S tem je podan velikanski primanjkljaj, okroglo 14.7 milijard.

Srbi v Rusiji.

„Temps“ javlja, da je 3000 Srbom, ki stojijo pod poveljstvom podpolkovnika Marinkovića na murmanski obali, došel je od srbske vlade ukaz, da naj ostanejo v Rusiji pripravljeni na boj proti boljševikom.

Umor nemškega poslanika v Moskvi.

Köln, 27. julija. V brzojavki iz Berlina pravi „Kölnische Zeitung“, da je ruska vlada pač obljubila dati zaščitenje za umor grofa Mirbacha in da je bilo mnogo socialnih revolucionarjev postreljenih, toda pravih morilcev še nimajo. Zato je treba vedno pritiskati na sovjetsko vlado z vsilo, da izsledi prave morilce.

Dogovor med generalom Horvatom in Čehi.

Reuter poroča iz Harleina: General Horvat se je dogovoril s Čehi o pogodbi, po kateri preskrbi Horvat Čehom topove in municijo. Horvat prevzame civilno vlado v Nikolsku in Vladivostoku, kjer si priredi tudi svoj glavni stan.

Kaj zasleduje antanta v Rusiji?

Reuter poroča: Iz besedila neke pogodbe med alijiranci in pokrajinskim svetom murmanskega ozemlja se da jasno razbrati, da so cilji alijirancev glede Rusije popolnoma nesebični in da ne zasledujejo nikakih teritorialnih namenov. Velika Britanija, Francija in Združene države imajo le namen, obnoviti Rusijo in jo osvoboditi nemškega gospodstva. Zato so alijiranci nastopili na murmanskem ozemlju, da preprečijo, da bi prišel kak del murmanske obali v roke sovražnika in da po možnosti uvažajo živeže. Tudi bodo podpirali Čeho-Slovake v raznih delih Rusije in Sibirije, da ne postanejo žrtev kake nemške zarote, ki naj ima za cilj uničenje te armade in ki bi Nemcem pomagala do še obširnejše gospodarske in politične moči v Rusiji.

Narodom pravico!

V programatični svoji izjavi o bodoči politiki je rekel baron Hussarek: „Pravica vsem, pravica narodom, pravica socialnim slojem mora biti in ostati najvišji cilj.“

V teh besedah vidijo nekateri nemški listi preprižno gesto vlade na desno. „Ali doslej ni bilo pravice? Ali ne daje ministrski predsednik s temi besedami potuho antanti, ki vedno govori o zatiranjih v Avstriji? — Tako dunajska „Preša“.

Da, da; pravica je že bila, žalibog, da je ostala le prerada na papirju. Star izrek je že, da imamo v Avstriji prav dobre zakone, katerih ni treba dosti izpreminjati, ampak izvajati jih je treba tako, kakor so mišljeni, izvajati v tistem duhu, ki jih je ustvaril! Dokler bo pa praksa popolnoma drugačna od lepe teorije, tako dolgo se bo vedno razlagal klic po pravici, in sicer še mnogo glasneje kakor klic Pantzov in Teuflov po „nemškem kurzu“!

Vik in krik po „nemškem kurzu“ je veda na mlin antante, ne pa proklamacija pravice. Kdor vpije po nemškem kurzu, ta daje našim nasprotnikom ostro orožje v roke in najboljšje agitacijsko sredstvo za nadaljevanje vojske. Kako bodo z veseljem hlastnili Nortchilfovi ljudje po taki ugodni priložnosti, da oblatijo monarhijo z nemštvom vred zopet enkrat kot moderno suženjstvo, katero je treba popolnoma uničiti, da bodo narodi svobodni! Ali naši Nemci tega res ne razumejo? Tisti pa, ki oznanjajo pravico, ne dela za antanto, ampak ravno nasprotno: izpodkopava ji zelo močne temelje, na katerih sloni do danes najljutejša agitacija proti monarhiji. Kdor dela za pravico, za sporazum in spravo, ta dela za mir, za okrajšanje strašnih vojnih žrtev in za ojačanje ugleda monarhije pred danes nam še sovražnim svetom. To je bilo in je naše stališče. Seve to, kar uganja Jugoslovanski klub, to kar počenja njegovo časopisje, ki za antanto nima žal besede, seve ne dela v zbornici in pri merodajnih mestih razpoloženja v korist Jugoslovancev, to je oškodovanje lastnih koristi in le voda na mlin „nemškega kurza“.

Žalibog, da kaže vse na to, da pravica še ne bo kmalu zmagala. Besede so lepe, dejanja pa še lepša. Kaj pa pravijo ta?

Najnovejša poročila pravijo, da je Hussarek dobil večino za provizorij le s pomočjo nemških radikalcev, katerim je obljubil baje sledeče: Upostavi se takoj okrogno poglavarstvo v Pragi in Litomerichah, do septembra se izvede delitev cele Češke, ustanovi se okrogno sodišče v Trutnovu, — torej cela vrsta nemških belangov bo izpolnjena. Poslanci Barbo, Marckhl in Hoffmann so pa dobili zagotovila, da se bo na Štajerskem in Kranjskem v šolskih zadevah ravnala vlada po njihovih željah... Od pota pravice je to velika razdalja! A še ta razdalja se je zdela poslancu Teufli tako blizu pota pravice, da je ves ogorčen pokazal vladi hrbet in je izstopil iz nemškoralne zveze, ki je glasovala za proračun. Na Dunaju pa se šaljijo: „Der Teufel“ hat die Regierung verlassen, vielleicht kommt sie jetzt zur Raison — „hudič“ je vlado zapustil — mogoče bo sedaj zavladala pamet!

Pot do pravice in pameti je torej še jako strma!

Nemci in Čehi.

Pod tem naslovom piše „Voss. Zeitung“: V tisti državnozbornski seji, kateri je sledil Seidlerjev odstop, je govoril dr. Stransky jako ostro. V imenu naroda je napovedal Avstriji naravnost vojsko (če se vpelje „nemški kurz“, op. ur.), in kazal na preureditev Avstrije v zvezo držav kot na edino rešilno pot. Po našem mnenju se je treba pri presojanju tega govora ozirati manj na njegove napade, katere so mu diktirali taktični oziri, toliko bolj pa na njegovo pozitivno stran.

Naše mnenje, da utegne federalizacija Avstrije izboljšati ne le razmerja med avstrijskimi Nemci in Slovani, ampak tudi razmerje med Avstrijo in Nemčijo, potrjuje sledeči odstavek iz govora dr. Stranskega.

„Mnogo lojalnejše stališče kakor ga zavze, mata v notranji politiki grof Czernin in pa Seidler zastopa sedanji nemški veleposlanik na Dunaju“ ki je rekel deputaciji nemških poslancev na njihovo prošnjo, da intervenira njim v prilog da jim ne ve druge pomoči kakor sporazum s Čehi“.

S kritiko nekega berlinskega (vsenemškega) lista o tej izjavi se ne strinjamo. Ne gre za „nepoznanje avstrijskih nalog“, pač pa za popolnoma jasno spoznanje, da je z zdrav razvoj Avstrije tudi nemški interes“.

Tudi „Frankfurter Zeitung“ piše v istem zmislu in včeraj smo objavili notico iz „Berliner Tageblatta“, ki se po vsebini do malega krije z izvajanjem „Frankfurter Zeitung“, tako da ne more biti nobenega dvoma več, da so vse te novice inspirirane od ene in iste širani.

Kaj naj rečemo na to? Ali so nemški poslanci postopali pravilno ali ne, ko so šli po pomoč k zastopniku nemške države, o tem ne bomo sodili. Če je šel kakšen Slovan v Rusijo takrat, ko je živela Rusija po zatrevanju vseh naših vnanjih ministrov z nami v dobrih odnosih, to Nemcem ni bilo prav. Mogoče je pa sedaj drugačna navada zavladala, in je vojska tudi te običaje izpremenila? Nam se zdi le, da imajo naši Nemci malo možganov, če si jih morajo hoditi izposojati drugam!

Dobili so pa res pameten odgovor. Nemški poslanik jim je rekel: Išcite sporazuma s Čehi! Torej ne oktroaj ne diktat, ne nasilje, ampak zavladaj naj enkrat razum in spoznanje, da Nemci niso sami v Avstriji, in iz tega spoznanja izvirajoča pravica napram vsem narodom. To je edino prava in edino možna pot do sporazuma in do notranje utrditve monarhije. Dokler se m ajemonarhija v viharjih notranjih bojov in preprirov, toliko časa se bo majala tudi na zunaj.

Tresljikava država pa ni nikdar bila in ne bo iskan in zaželen zaveznik in prijatelj. Kdor je močan in zdrav, ta je vreden zaveznik in prijatelj, ne le za Nemčijo, ampak sploh za vsakega. Zato se razumemo, da ima Nemčija velik interes nad tem, ali bo Avstrija v bodočnosti država zadovoljnih narodov, ki iščejo svojo notranjo moč v skupnosti, ali pa bo trhla stavba, ki povzroča samo stroške, ne nese pa nič.

Stališče Nemcev v raju je torej popolnoma različno od avstrijsko-nemškega. Avstrijski Nemci iščejo svojega blaga le v „nemškem kurzu“, v ponemčevanju, v patentih in oktroajih, kakor da so sami že monarhija, Nemci v raju pa pravijo: Ne, vi niste sami v monarhiji, in vi sami nam niste potrebni, ampak cela monarhija je nam potrebna, monarhija vseh narodov, ki se pa morajo čutiti zadovoljne, ako hoče biti monarhija zdrav in močan zaveznik. Pravice do slovanskih narodov ne zahteva le lasten interes monarhije, ampak tudi nemško-avstro-ogrska zveza — čemu pa naj bo Nemčiji slabotna Avstrija?

Knez nadškof v Solnogradu.

V parlamentarnih krogih govori, da postane član gosposke zbornice tajni svetnik škof Jožef Gross naslednik knezoškofa Kalternja v Solnogradu. Gross je od leta 1910. škof v Litomerichah in je 52 let star.

Odstop maršala Conrada.

Bern, 24. julija. Polkovnik Egli pravi v „Baseler Nachrichten“ o Conradu, da se ima avstrijska armada zahvaliti v prvi vrsti Conradu, da je vzdržala leta 1914. v Galiciji rusko premoč.

Dogodki ob Piavi.

Dunaj, 27. julija. Vojni tiskovni stan javlja: V jutro dne 15. junija se je začel naš napad na široki od tirolskih gor do Adrije segajoči fronti s silo, ki jo more ustaviti le minuciozna točnost v izvedbi vseh posameznosti povelja in enotno sodelovanje vseh vrst orožja. Takoj početkom bojev pa smo opažali, da se je sovražnik ravno na onih točkah, ki smo jih izbrali za slučaj nadaljnega prodiranja, pripravil po načrtih za protinapad. Konstatirali smo tudi dejstvo, da je nasprotnik natančno poučen o obsegu, dnevu in uri našega napada. Moment iznenadenja, ki je za ofenzivo tako važen, se je bil s tem izjalovil. V kratkem smo mogli tudi z akti dognati, da je cela vrsta uskov dobavila italijanskemu vodstvu material, ki ga je ta primerjala in dopolnila in si s tem ustvarila precej natančno sliko naših dispozicij glede napada.

Ujeti angleški, francoski in italijanski oficirji in moštvo številnih polkov izpovedujejo soglasno, da je bilo njihovim četam zvečer 14. junija razglašeno, da prične avstro-ogrska ofenziva naslednjega dne ob 2. (po polnoči). Čas so točno izdali baje mladostlovski uskoki. Sovražnik je izvršil priprave proti pričakovnemu obstreljevanju s plinom, ki so se pa naknadno izkazale kot nezadostne.

Da navedemo le nekaj primerov:

Bersaglijski bataljon III/20 je zvišal dne 14. žepno municijo vsakemu možu od 72 na 340 patron. Brigada Pinerolo je bila ob 2. ponoči pripravljena na boj. V nekem zaplenjenem povelju, ki je bilo oddano 14. zvečer, se veli: Glasom došlih poročil se zdi, da hoče sovražnik v prvih jutranjih urah 15. začeti s pripravami za napad.

Vedete za plin poostre svojo čuječnost. O polnoči se izda topla kava in za vse slučaje tudi ena mesena konzerva. Alarm za čete bo 15. ob 1. predpoldne. Čete morajo ostati budne z orožjem v roki in pripravljene privezati si maske.

Pojmljivo je, da italijansko armadno vodstvo imen uskokov, kojim je dolžno hvala, da poraz armade ni popoln polom, zavija v plašč molčečnosti. Vendar pa se je sistematičnemu pregledovanju številnih zaplenjenih ital. službenih spisov in temeljitemu poizvedovanju posrečilo dobiti obširen material, ki vsebuje vso moč dokazov. Cela vrsta uskokov je že znana in vsebina njihovih izdajalskih odkritij dognana po aktih.

Že nekaj časa je poskušalo ital. armadno vodstvo zanesiti veleizdajalsko razkranje med naše vrste. V italijanskih taboriščih nagovarjajo z obeti, ki so po mednarodnem pravu prepovedani, slovansko moštvo za vstop v čehoslovaške legije. Ker ti ne poznajo svetovnega položaja in ker zna italijanska cenzura smoteno preprečiti poročanje od doma, izrabljajo od neke strani ta položaj za svojo propagando.

Povelje III. armade 1658 prot. I. z dne 14. maja t. l. opozarja na akt o propagandi čehoslovaških prostovoljcev s ciljem omajati zgradbo avstro-ogrsk armade, kakor so jo (propagando) uredili pri tamošnjem poveljstvu. Temu voljnemu orodju veleizdaje, prostovoljcem, ki so radi hujskajoče domišljivosti izgubili pogled za istinito potrebo domovine, pravijo z uradne italijanske strani, da se vrste na Češkem nemiri in vstaje brez prestanka. V gorijenem povelju se navaja, da „so se pri tej in pri drugih armadah posrečili nekateri poizkusi, s češkimi elementi zanesi zmedo v srca sovražnih oddelkov.“

Nekaj čeških vojakov je baje dejansko uskočilo k Italijanom, drugi pa so ostali v stiku z njimi in so izjavili, da so pripravljeni ostati na sovražnih postojankah.

Če tudi se je hujskanje k veleizdaji in prelomljenju prisrce, zaničevanja vredno sredstvo, brez katerega Italijani v boju niso mogli obstati, razbilo ob junaškem železnem odporu naših čet brez razlike narodnosti, se je vendar našlo nekaj izdajalskih elementov, ki so voljno opravljali službo sovražnega ovaduha.

Tu pribijemo samo dva posebno kričeča slučaja:

Strelec Rudolf Paprskar od oddelka ročnih strojnih pušk pri nekem strelskem polku je glasom aktov poveljstva VIII. A. K. G. Stb. Abt. z dne 6. junija 1918 pod Villo Jačur skočil s svoje postojanke na jezu ob Piavi v reko, katere deroge valove je preplaval z veliko nevarnostjo za življenje. On je izdal postojanke, forte in sestavo svojega odseka in je podal na podlagi temeljitih opazovanj in zapisov zelo važne informacije, po katerih so posneli naš namen, napasti Montello. Nadalje je izdal vse priprave, ki so bile dovršene za prehod preko Piave, kar je bilo ostalo sovražniku zakrito. Izdal je tudi vesti o premikanju čet, postojanke baterij in slično.

Največji del izdajstva pa prisojajo vodstvo italijanske armade poročniku Karlu Stimeni (Karol Stiny) nekega polka pehote, ki je dezertiral blizu Novente.

Iz obširnega italijanskega uradnega spisa, v katerem so njegove izpovedi zbrane in izbrabljene, je videti, da je izdal vse naše priprave ob Piavi in podal sovražniku tudi vrsto drugih dragocenih informacij.

Italijani Stinega uradno takole karakterizirajo: Poročnik je skrajno inteligenten, čuvstvuje ognjevito nacionalno in navdaja ga kot mladostnega živahno protiaustrijsko mišljenje. Njegove izpovedi nosijo značaj popolne zanesljivosti. On je pred svojim prebegom namenoma zbiral mnogo vesti, da nam jih javi. On vzbuja utis popoldne zanesljivosti.

Stiny, kojega strokovno znanje je temeljito, je zaznamoval z veliko pozornostjo in prav sistematično vsa dejstva, ki so se mu zdela kaj vredna. Njegov oris priprav in znakov za ofenzivo je tako temeljit in zamišljen, da je bilo po njem tako rekoč sklepati o bistvu dispozicij za napad. Pripomniti še kaže, da se je Stiny s svojimi lažnjivimi informacijami o avstro-ogrskih razmerah na fronti in v zaledju, danimi italijanskemu poveljstvu, skušal pokazati v ugodni luči, kar vedno delajo vsi izdajalci. Značilna je izjava, da bi se v se v slučaju ofenzive avstro-ogrsk čete večjim delom uprle, če bi jim ne bili nemški ali bolgarski bajoneti za petami.

Nadaljni material iz aktov dokazuje, kako so pozabivši na svojo dolžnost ravnali on in drugi, ne spominjajoč se svoje svete prisrge domovini in cesarju-kralju in pozabljajoč na one, ki so bili z njimi kot tovariši na fronti in katerim so nesrečneži neizbrisno zakrivali trpljenje v italijanskem ujetništvu.

Zalostne lavorike, ki jih deli italijansko vodstvo, katero je samo izgubilo merilo za nemoralnost njih početja, ne izbršajo madeža, ki se še vedno drži v svetovni zgodovini vsakega nezvestega izdajalca.

Usoda beguncev iz Benečije.

Dočim razširja italijanska vlada strašne pravljice o položaju prebivalstva v krajih, ki jih imajo zasedene naše čete, je znano, da je njena skrb za lastne beneške begunce zelo pomanjkljiva. Nedavno so storiili senatorji in poslanci iz Benečije pri vladi v Rimu v korist beguncev primerne korake, ker so mislili, da je vlada pripravljena vse storiti, da olajša beguncem bedo in jih obrani pred negotovo bodočnostjo. O tem je poročal tudi „Popolo Romano“. Vsebinska poročila pa nam ni znana, ker je tudi v „Secolu“ z dne 4. julija, ki je prišel v Avstrijo, dotično mesto rimskega telegrama Ag. Stefani nečitljivo. Zadnje čase namreč zabriše italijanska cenzura vse one vesti, ki jih doma sicer ne more pustiti neobjavljene, a kojih objava v inozemstvu za ugled Italije ne bi bila ugodna. Vsekakor pa vsakdo ve, da cenzuriran članek o beguncih več govori, nego članek, ki bi bil z dovoljenjem oblasti priobčen.

Zelo značilno za razmere beguncev je dejstvo, da je odstopil poslanec Luzatti kot komisar za begunske zadeve. Z njim so pa zaprosili za

odpust tudi vsi podkomisarji. Dasi je ta skupna demisijska zelo čudna, je vendar pojmljiva onemu, ki ve, koliko pritožb prihaja italijanski vladi radi nedostadne skrbi za begunce. Vrše se v poslovanju velikanske netočnosti. Nered je baje ravno tak, kakor je bil po potresu v Mesini. Pa še pravijo Italijani, kako se civilnemu prebivalstvu pod sovražnikovo vlado v Benečiji nudo godi!

Po domovini.

O jugoslovanskih zadevah se je ministrski predsednik Hussarek eno uro razgovarjal z dr. Korošcem. Narod bi imel pravico čuti, kaj je Hussarek povedal dr. Korošču. Poslanci jugoslovanskega kluba pa o tem molče. Slovenska javnost s takim molčanjem ne sme biti zadržana. V velevažnih trenutkih se uganjajo zakulisnosti, ki jugoslovansko stvar le ogrožajo. Več jasnosti in manj prikrivanja!

Socialnodemokratski vseslovanski delavski shod zboruje danes v Ljubljani.

Naši vojni ujetniki stradajo. Od nekega v Italiji vjetega Ljubljancana je došla dopisnica, na kateri se poslavlja od svojih dragih. Pravi, da naši vojni vjetniki v Italiji tako stradajo, da se bo težko še živ vrnili. Naša vojna oblast naj bi Italiji takoj zagrozila z represalijami!

Narodna pridobitev v industriji. Obširna tovarna za izdelovanje barv in lesnih izdelkov v Ljubiji pri Mozirju, ki je bila še pred kratkim last nekega nemškega nacionalca iz Gradca, je prešla s 1. junijem v slovenske roke. Kupila jo je domača družba iz Gornje Savinjske doline ter se pod-imenom družabnika Alojzji Goričar in dr. trgovsko vpisala. Ta tovarna se je bavila že pred vojno s to stroko ter imela neposredne trgovske stike z Nemčijo, Romunijo in Severno Ameriko, kamor je tudi izvažala svoje barvne izdelke.

Strašna nesreča. 30letni, vrli posestnik Rajnetove kmetije na Tolstem vrhu, Jožef Kavčič, je zopet odhajal med vojake. Ko je prišel na kolo-dvor v Spod. Dravogradu, je vlak pričel že odhajati, kljub temu je hotel skočiti še na vlak, a mu je spodletelo in je padel pod kolesa, ki so mu glavo popolnoma strla.

Cemu to? Pred mestno vojno prodajalno v Gosposli ulici nabira se dandana velika množica zlasti otrok že ob opoludanskih urah in čaka na mleko, ki se deli šele proti večeru. Cemu to? Ali bi ne bilo mogoče določiti uro, ob kateri se prične deliti mleko, obenem pa prepovedati zbiranje pred določeno uro? Nihče bi ne dobil mleka prej ne kasneje, kakor sedaj, a storil bi se konec lenarjenju in pohajkovanju, ki prav nič ugodno ne vpliva na mladino. Lenoba je vseh grob grob; zlasti pa sedaj ko povsod marjka delavnih rok. Odpravo nepotrebnega čakanja bi priporočali tudi pred drugimi prodajalnami.

Odlaganje. Cesar je podelil tržaškemu namestniku, taj. svetniku dr. Alfredu bar. Fries-Skeneju in dalmatinskemu namestniku, taj. svetniku Maju grofu Attems red železne krone I. razreda.

Imenovanje pri c. kr. državno-železniškem ravnateljstvu v Trstu. Imenovani so bili v statusu II. za revidente: Makuz Emil, adjunkt pri ravnateljstvu odd. VIII., Dolinar Josip, adjunkt pri ravnateljstvu odd. V., Korošec Josip, adjunkt in postajenačelnik v Hrpeljah, Znidaršič Josip, adjunkt in postajenačelnik v Metliki, Zlatnar Franc, adjunkt v Ljubljani, drž. kol.; za adjunkte: Cepuder Milan, asistent v Kranju, Bradaška Peter, asistent v Pazinu, Lukan Adolf, asistent pri ravnateljstvu odd. V., Drinovc Emil, asistent v Ajdovščini, Stergar Rudolf, asistent v Kranju in Kögl Rudolf, asistent v Červinjanu.

Zadeva kongrue. Poslanec Stojan je interpeliral naučnega ministra o izplačilu povišane kongrue. Sporočilo se mu je, da so dobile politične deželne oblasti potrebna navodila, da pospešijo to zadevo, ki so jo dobile že pred enim mesecem v nadaljnjo rešitev.

Junaške smrti za domovino je umrl v neki bolnišnici na južnem Tirolskem Franc Demšar iz Sestranske vasi pri Trati, bivši gojenec Zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. V letošnjem šolskem letu je napravil predčasni, vojni zrelostni izpit in se potem vrnil na tirolskolaško bojišče. Na Monte di Val Bella je bil tekoč ranjen dne 16. junija in si sam pomagal z nadčloveškim naporom iz ognja, da si je rešil življenje še za nekaj dni; a 21. junija je umrl v bolnišnici in bil dan nato pokopan v kraju Selva pri Levico v Suganski dolini. Ganljivo je pismo, v katerem slavi polkovni poveljnik hrabrost in junaštvo sedaj že pokojnega Demšarja in tolaži domače, da se bo morda le posrečilo, ohraniti mu življenje. V istem pismu sporoča polkovni poveljnik, da je bil Franc Demšar vsled hrabrosti povišan za praporščaka dne 19. junija in se mu je priznala dne 29. junija srebrna hrabrostna svetinja I. razreda. Njegovi junaški duši mir in pokoj, blagi družini Demšarjevi pa srčno sočutje! — Padel je na laškem bojišču Franc Weiss iz Ljubljane.

Zastrupila se je v Trstu brezposelna natakarka Angela Pavanc, stara 24 let.

Goriške poštne urade odpirajo. Z dnem 5. avgusta t. l. se zopet odprejo poštne uradi Kanal, Dornberg, Moša, Plave, Renče in Št. Lovrenc pri Mošju za pisemsko pošto, vštevisi službeno in zasebno rekomandacijo, kakor tudi za denarni (poštonakaznični in poštnohranilnični) promet in za promet z vrednostnimi pismi. Istega dne se razširi službeni delokrog poštних uradov Gradiška, Komen in Medveja na promet z zavitki. Najvišja teža zavitkov znaša 10 kg.

V Celovcu je oproščeno za deželno osrednjo mlečno zbiralnico 1200 mlečnih komisarjev in ti ji preskrbe dnevno 1100 litrov mleka! Torej za en liter mleka dnevno je potreben en komisar.

Čisti donesek tobaka. Tekom vojne se je tobak že štrikrat podražil, torej vsako leto enkrat, nazadnje 15. januarja 1918. Menda se zopet zvišajo cene tobaka. Radi podražjenja se je čisti donos znatno zvišal. Glasom proračunskega izkaza so okroglo znašali dohodki v letih 1913: 344-6, 1917/18: 516-5, 1918/19: 589- milijonov kron, izdatki pa 1913: 119-4, 1917/18: 180-6, 1918/19:

183 milijonov kron; čisti donos torej v l. 1913: 225-2, 1917/18: 335-9, 1918/19: 406 milijonov kron.

Mož in žena sta se zastrupila. V Trstu so aretirali že večkrat kaznovanega 30letnega Adolfa Habermanna. Opoldne mu je žena v zapor prinesla kosilo, ker mož še ni bil zaslišan. Poleg kosila mu je dala steklenico karbolne kisline, katero je Habermann takoj izpil. Težko ranjenega so pripeljali v vojaško bolnico. Stražniki so šli v stanovanje Habermannove žene, da jo aretirajo, a tudi ona se je zastrupila s karbolno kislino. Habermann ima na vesti več vlomov.

Smrtna kosa. Umrl je na Koroškem grof Raimund Wagensperg. V Zagrebu je umrl veletrgovec Izidor Scholler. Umrla je v Ljubljani Franciška Ekar iz Nove Vasi pri Kranju. Padel je na tirolski fronti korporal Franc Grom iz Šmartna pri Litiji.

Najnemilnejši okraj v Ljubljani je brezdvomno Šentjakovski. Od ure, ko se zapirajo kavarne pa do 3. zjutraj, ko se izpraznuje zadnje zavetišče ponočnih urah v Zvonarski ulici, vrše se po ondotnih ulicah neprestano koncerti in podoknice civilnih in vojaških pevskih zborov s spremljevanjem pridušanja v vseh evropskih jezikih in veroizpovedanjih. Ker nam je znano, da treba za najmanjšo, najsolidnejšo podoknico celo v zgodnjih večernih urah policijskega dovoljenja, dovoljujemo si vprašati slavno c. kr. policijsko ravnateljstvo, če v poznih ponočnih ali zgodnjih jutranjih urah za tako hrupne „velikopotezne“ koncerte in podoknice sploh ni treba dovoljenja, če pa ga je treba, čemu izdaja dananadn toliko dovoljenj, da ljudje tega okraja vse noči nimajo miru in pokoja? Prosimo pojasnila ali — remedeure. Šentjakobčani.

Požar. V Doleh pri Borovnici je 19. t. m. pogorel kozolec Jakoba Krašovca. Pogorelo je tudi 20 centov sena in okoli 20 centov neomladnega žita. Končno se je ogenj razširil še na hišo in hlev Martina Škrbca ter je obe poslopji upepelil. Krašovec ima škode 5000 K, Škrbec pa 1300 K; škoda je le deloma pokrita z zavarovalnino.

Ponižno vprašanje na ljubljansko aprovizacijo. Koliko časa sme jesti vsaka oseba dobljenih 3 kg krompirja? Nekateri trdijo, da je to množina za cel mesec — no potem pride ravno 1 krompirček na vsak dan in ta zelo poceni, stane samo 12 vinarjev.

Učiteljska aprovizacija. Piše se nam: Dne 23. t. m. se je osnoval aprovizacijski odbor za učiteljstvo ljubljanske okolice. Vsi stanovji, vsi sloji so združeni v svojih aprovizacijah, edinole učiteljstvo je bilo navezano na domačo aprovizacijo, trpelo in gladovalo in to v 20. stoletju! Zato je bil zadnji čas, da se je zdrnilo. Želimo mnogo uspehov! Predsednik aprovizacijskega odbora je nadučitelj na Jezici, g. Perko. Posnemanja vredna akcija!

Mrtvega so našli na progi med Savo in Litijo 46letnega črnovojnika Štefana Huča. Najbrže je padel ponoči z vlaka.

Toča. V Zgornji Radovini, očina Gorje, je v torek 16. t. m. toča pobila vse desetim posestnikom vse pridelke: rž, ajdo, ječmen, krompir. Padala je dober četrt ure in je šele drugi dan skopnela. Siromaki so se veselili kruha, imajo namreč zaradi visoke lege le en pridelek in sedaj jim je uničila nado in delo toča. Nujna pomoč je potrebna.

V Krki je utonil 23 let stari hlapec Franc Gruber iz Dolenjega Suhodola, občine Brusnice.

Obesila se je v Mirni 20letna slabomurna posestnikova hči Ana Kočjaž, iz Dolenjega Vrhova, občina Mirna peč.

Vojni dobičkarji v Zagrebu. V Zagrebu se je zadnjega četrta leta prodalo hiš in stavbišč za 10.906.823 kron.

Zvišanje plač oficirjem. „N. W. T.“ ve poročati, da bodo zvišane oficirske plače, in pravi, da bodo regulirane tako, da bo dobival poročnik in nadporočnik mezd, kakor bi bil za eno stopnjo višji v činu. Govori se zlasti o subalternih oficirjih, dočim višji niso omenjeni.

Poroka. V Višnjigori se je poročil 24. julija g. Anton Terenčak, bivši poslovodja trgovine Omahna ml. z gdč. Anico Krševan-Faturjevo.

S častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje je odkloven poslovodja večke papirnice Ivan Kotnik in član gasilnega društva Studenec-Iška vas Anton Cankar.

Parlamentarno zasedanje v septembru.

Dunaj. 27. julija. V parlamentarnih krogih govore, da vlada namerava v septembru sklicati posebno zasedanje. Razpravljalo bi se o davčnih predlogih, ki jih je odsek že rešil in o podaljšanju dobe poslanskih mandatov za eno leto.

Baron Sarkotič konfira.

Budimpešta, 27. julija. Baron Sarkotič se je izrazil napram dopisniku „Deli Hirlapa“, da se je na Dunaju posvetoval z raznimi merodajnimi osebami, med drugim z zunajnim ministrom grofom Burianom in vojnim ministrom generalom Stöger — Steinerjem. Cesarju je poročal obširno o razmerah v Bosni. V Budimpešti se je razgovarjal tudi z ministrom za prehrano princem Widnischgrätzom.

Cesar v Wartholzu.

Dunaj, 27. julija. Cesar se je napotil s cesarico in otroci na grad Wartholz pri Reichenau na obisk.

Ukrajina vojno ozemlje?

Curli, 27. julija. Agentura javlja iz Moskve, da so spravili konzule vseh antantinih držav iz Kijeva in nadalje tudi francoskega, italijanskega in grškega konzula iz Odese v Moskvo. To odredbo utemeljujejo, češ Ukrajino je smatrati kot vojno ozemlje.

Sporazum glede Besarabije.

Iz Kijeva javljajo: Tukajšnji listi zatrjujejo, da bo med ukrajinsko republiko in Romunijo kmalu dosežen sporazum. Romunska vlada bo

izjavila, da proda okraja Akerman in Hotin Ukrajini, in da je baje celo že odredila, da umakne svoje čete v čisto romunske okraje.

Turčija in Amerika.

Washington, 23. julija. Reuter javlja: Po nalogu turške vlade je sporočil švedski poslanik vladi Zedinjenih Držav, da hoče dati Turčija zaščenoje Ameriki zaradi umora ameriškega konzularnega osebja in zaradi razdejanja bolnišnic v Tabrisu.

Proces radi križarke „Benedetto Brin“.

Rim, 27. julija. V procesu zaradi potopljene križarke „Benedetto Brin“ je predlagal državni pravdnik, da se obsojijo na smrt Georgio Carpi, Achille Moschilo in Guglielmo Bartolini.

Anglija in kolonije.

London, 26. julija. (Reuter.) Kralj je sprejel v avdienci člane skupne državne vojne konference pred njihovim odhodom. Poklonili so mu lojalno adresi, kjer zatrjujejo, da vse angleške kolonije vodijo vojno skupno, da se toliko tesneje zvežejo z Anglijo.

Kralj je odgovoril: Upam, da delo konference ne bo brez uspeha. Kolonije prinašajo velike žrtve. Nadeja se, da bo princ Waleški kmalu imel priliko obiskati vse kolonije. Prosim Boga, da bi že prej, predno se sestane konferenca znova, zmagala velika stvar pravice in svobode, da dosežemo miren razvoj.

Obtožba Bratianovega ministrstva.

Bukarešt, 26. julija. Preiskovalni odsek za obtožbo ministrstva Bratianovega je predložil svoje poročilo zbornici. Odsek je spravil na dan zelo zanimive dokumente, ki Bratianovo vlado zelo kompromitujejo. Že na podlagi teh dokumentov bi bilo mogoče proti bivšemu kabinetu sodno postopati.

Štrajk municijskih delavcev na Angleškem.

London, 26. julija. Ministrstvo je odredilo, da bo vpoklicalo vse štrajkujoče delavce v vojaško službovanje, ki ne pridejo na delo po nedelji.

Pomoč Čehoslovakom.

Amsterdam, 27. julija. Glasom sem došli poročila so izvedele „Times“, da so določila, ki jih ustanavlja dogovor med Severno Ameriko in Japonsko glede podpore Čehoslovakom v Sibiriji že izvedena. Glavni namen je, da se ohranijo antanti vsi dosedanja uspehi Čehoslovakov.

Konec boljševikov v Sibiriji.

Peking, 26. julija. Reuter poroča, da izjavlja časasna sibirska vlada v Omsku, da so sklepi boljševikov ničevi. Sovjetske zaključijo in posestniki dobe zopet svojo zemljo. Vlada v Omsku je zaprosila ono v Vladivostoku, da se izrazi za sporazumno.

Vojvoda Urach kot kandidat.

Frankobrod, 27. julija. „Frank. Zeitung“ zaznava od posebne strani, da je kandidatura Urachova na Litvi končana zadeva.

Pojaki krvave za Ameriko.

Ženeva, 27. julija. Amerikanski sezname izgub navajajo visok odstotek poljskih imen. Poljske legije so namreč imele največ izgub pri zadnji ofenzivi.

Izdajalci.

Basel, 27. julija. Glasom „Corriere della Sera“ je vedel Gounod že vnaprej, da prične nemška ofenziva 10 minut po polnoči. Za obrambo so Francozi zbrali 12 divizij.

Antanta se pripravlja na Balkanu.

Curli, 27. julija. Na macedonski strani balkanske fronte se začelja v pogorju na obeh straneh Monastira bojevanje krepiti. Ono prehaja na vso fronto antante.

Intervencija antante v Rusiji.

Bern, 27. julija. „Bern. Intelligenzblatt“ pravi, da je izvedel od sovjetskega poslanika, da se smatra intervencija antante v Rusiji za napako. Že dejstvo, da se poslužuje antanta Čehoslovakov v svoje svrhe, govori za to. Čehoslovaško gibanje je svoj delokrog daleč prekoračilo. To gibanje je umetno in zato se bo ta špekulacija ponesrečila.

Splošna mobilizacija v Rusiji.

Basel, 27. julija. Po Reuterju se je začela splošna mobilizacija v Rusiji 17. julija. Mobilizirani delavci so zborovali nedavno na Meetingu v Petrogradu in so sklenili, da hočejo braniti uspehe oktoberške revolucije.

Sovjeti zmagujejo.

Rotterdam, 27. julija. Po poročilu iz Petrograda je protirevolucionarno gibanje v Jaroslavu popolnoma udušeno. Mnogo rebelov so ujeli, morda celo 1500. Od teh so jih ustrelili 98, med njimi 2 generala. Čete sovjetrov prodirajo v odseku Črno morje — Kuban.

Antanta izgublja nade.

Curli, 27. julija. „Corriere della Sera“ razpravlja o bojih v Albaniji in pripravlja na napad s strani Francozov, ter pravi, da mora antanta sedaj napasti v Albaniji, Macedoniji in Franciji, če hoče res zmagati še to leto.

Henderson dela za mir.

Berolin, 27. julija. Voditelj angleškega delavstva Henderson je z nagovorom v Oldhamu pozval Lloydja Georgea, da naj uvede s posredovanjem nevtralne komisije pogajanja z Nemčijo. Uvodni dogovori bi Anglije ne vezali, vendar bi pa mogli povzročiti sporazum.